

Ta vara på tillväxtpotentialen hos Sveriges tjänsteföretag

Sammanfattning

Behovet av reformer som stärker Sveriges konkurrenskraft och långsiktiga tillväxt är brådskande. En av de största utmaningarna är att säkra den kompetens som näringslivet, och särskilt tjänstesektorn, behöver. Därför krävs både tydligare drivkrafter för att ta eller utöka ett arbete och incitament att anställa. Samtidigt måste arbetslösa få bättre stöd och utbildningsinsatser så att de kan ta de jobb som finns. Även redan anställda behöver stärka sin kompetens – inte minst för att utnyttja potentialen inom AI.

I höstens budget vill Almega därför se:

- En bidragsreform som ökar skillnaden mellan bidrag och arbete.
- Ytterligare ett jobbskatteavdrag riktat till låg och medelinkomsttagare.
- Sänkt marginalsatt för övriga inkomsttagare.
- Sänkt arbetsgivaravgift med en procentenhet.
- Ett kompetensavdrag på halva kostnaden till företag som köper personalutbildning externt.
- Att planerna att begränsa arbetskraftsinvandring genom ett ytterligare höjt lönegolv skjuts på framtiden.
- Att resurserna för aktiva insatser utökas så att alla arbetslösa som behöver hjälp till arbete kan få effektiva insatser hos fristående leverantörer.
- Att antalet deltagare i arbetsmarknadsutbildningar inom bristyrken fördubblas.

Dags för tillväxtreformer

Under de senaste åren har fokus legat på att motverka inflationen och mildra effekterna av en svag konjunktur. Samtidigt har de geopolitiska spänningarna ökat markant, med växande handelshinder och tullkonflikter. Världshandeln har blivit alltmer oförutsägbar och företag i många länder – inte minst i Sverige – riskerar att få sina globala leverantörskedjor avbrutna. För en liten, öppen ekonomi som vår är konkurrenskraft och anpassningsförmåga därför viktigare än någonsin.

Samtidigt står Sverige inför betydande inhemska utmaningar. Produktivitetstillväxten har avtagit och tillväxten är svag. Sveriges välståndsplacering i OECD har fallit från fjärde till trettonde plats. Utanförskapet är allvarligt, arbetslösheten ligger i dag kring nio procent – bland de högsta i EU – och i mars 2025 var 373 000 arbetslösa inskrivna hos Arbetsförmedlingen, en ökning med 65 procent sedan 2008. Sammansättningen av de arbetslösa har dessutom förändrats, över 75 procent av de inskrivna har vad Arbetsförmedlingen kallar "svag konkurrensförmåga" – alltså personer med låg utbildning, en funktionsnedsättning, har utom-europeisk härkomst eller är över 55 år gammal.

Samtidigt som arbetslösheten är hög hämmas näringslivets utveckling av en utbredd kompetensbrist. Allt fler tjänsteföretag vittnar om att det är svårt att hitta personer med rätt kvalifikationer, vilket belyser den matchningsproblematik som präglar arbetsmarknaden – att många jobb är lediga men den efterfrågade kompetensen saknas bland en stor del av de arbetssökande. För Sverige, som i hög grad bygger sitt välstånd på export och nytänkande, är en fungerande kompetensförsörjning avgörande för tillväxt och innovationskraft.

Nu, när det finanspolitiska handlingsutrymmet inte längre är lika hårt begränsat av rädslan för inflationsdrivande åtgärder, är tiden mogen för reformer som både stimulerar ekonomin på kort sikt och stärker Sveriges långsiktiga tillväxtpotential. Ambitiösa insatser som ökar sysselsättningen, underlättar kompetensutveckling och sänker kostnaderna för att anställa är nyckeln till att Sverige ska kunna hävda sig i en alltmer oförutsägbar världsekonomi.

Tjänstesektorn är Sveriges tillväxtmotor...

Tjänstesektorn är Sveriges tillväxtmotor. Den privata tjänstesektorn står för 52 procent av BNP och har sedan 2010 stått för merparten av tillväxten i svensk ekonomi (bortsett från under pandemin). Den blir också allt viktigare för svensk export: tjänsteföretagen svarar för 45 procent av det exporterade förädlingsvärdet, och när konjunkturen vände nedåt förra året bidrog tjänsteexporten till att mildra nedgången.

Det är även inom tjänsteföretag som många av Sveriges nya jobb skapas: 60 procent av den totala jobbtillväxten de senaste tio åren har skett här. Samtidigt upplever mer än hälften av företagen i tjänstesektorn att det har blivit svårare att hitta rätt kompetens. Detta växande gap mellan företagens behov och de

sökandes kvalifikationer illustrerar den strukturella arbetslöshet som biter sig fast – allt fler saknar den utbildning eller erfarenhet som krävs för att fylla de lediga jobben.

Konsekvenserna märks redan nu, företag tvingas tacka nej till affärer eller skjuta upp investeringar för att de inte lyckas rekrytera i tid. På sikt hotar detta att urholka Sveriges innovationskraft och konkurrenskraft, i synnerhet när globala värdekedjor omformas. Samtidigt förblir tiotusentals människor arbetslösa trots att efterfrågan på arbetskraft finns – men efterfrågan gäller ofta kompetenser som de arbetssökande i dag saknar.

...och jobbmotor

Den privata tjänstesektorn är inte bara Sveriges främsta tillväxtkälla – den är också en central jobbmotor. 2,6 miljoner svenskar arbetar i den privata tjänstesektorn, en ökning med 800 000 personer sedan år 2000. Dessutom är 85 procent av alla nya företag som startas tjänsteföretag, vilket spänner över allt från högteknologiska IT- och konsultbolag till handel, transport, hotell och restaurang. Det skapar arbetstillfällen för både högkvalificerade specialister och personer med kortare utbildning.

Just bredden av jobb inom tjänstesektorn ger en enorm potential att integrera grupper med svag konkurrensförmåga. Men för att detta ska fungera krävs rätt incitament och rätt stöd, så att långtidsarbetslösa och andra grupper som står långt från arbetsmarknaden kan komma i arbete och sedan vidareutbildas vid behov.

Kompetensförsörjningen är nyckeln

Potentialen för fortsatt tillväxt i tjänstesektorn är stor, men förutsätter att arbetsgivare hittar rätt kompetens. Digitalisering, AI och grön omställning ställer nya krav på arbetskraften, men även grundläggande yrkesutbildningar behövs i stor omfattning.

När över 75 procent av de inskrivna arbetslösa i dag bedöms ha svag konkurrensförmåga blir det tydligt att matchningen måste stärkas väsentligt för att Sverige ska kunna utnyttja tjänstesektorns möjligheter.

Företag efterfrågar dessutom mer flexibla sätt att rusta medarbetare för morgondagens utmaningar. Här kan politiken både skapa drivkrafter för vidareutbildning och underlätta rekrytering från utlandet när specialistkompetenser inte finns att tillgå i Sverige.

Stärk drivkrafterna till jobb

Arbetslösheten i Sverige är hög, samtidigt som många företag upplever en akut brist på arbetskraft. Under det första kvartalet i år rapporterade, trots konjunkturläget, vart femte tjänsteföretag en brist på kompetens. För att minska gapet på arbetsmarknaden måste arbetslinjen stärkas.

Tyvärr har arbetslinjen i stället urholkats de senaste åren, eftersom inflationen har pressat ned reallönerna medan de flesta bidrag och sociala

ersättningar räknats upp i takt med prisökningarna. Därför behöver de ekonomiska incitamenten för att ta eller utöka arbete öka, bland annat genom skärpningar i vissa bidragssystem och genom sänkta skatter på arbete för låg- och medelinkomsttagare. På så vis stärks kopplingen mellan tjänstesektorns kompetensbehov och den betydande, men i dag underutnyttjade, arbetskraft som står utanför arbetsmarknaden.

Genomför en bidragsreform

Antalet personer i arbetsför ålder (20 till 64 år) som lever på sociala ersättningar och bidrag har minskat under en längre tid men ökade något under 2024.¹ Förra året försörjdes 354 000 personer som var friska och arbetsföra på heltid av sociala ersättningar och bidrag. Trots en svag arbetsmarknad fanns det fortfarande lediga arbeten även för personer med kort utbildning och som saknar yrkeserfarenhet.

Regeringen behöver därför strama åt bidragssystemet. Det är inte rimligt att hushåll genom bidrag kan få en disponibel inkomst som är lika stor som en heltidslön från arbete. Almega har tidigare visat att en familj med två vuxna och ett barn där båda lever på ekonomiskt bistånd bara har 200 kronor mindre att leva på i månaden än en motsvarande familj där en av dem arbetar heltid med en lön på 23 000 kronor i månaden. Om familjen har fler barn försvinner skillnaden helt.²

Regeringens egen utredning har slagit fast att det behövs ett bidragstak men att hänsyn måste tas till barnfamiljers situation. I betänkandet **Stärkta drivkrafter och möjligheter för biståndsmottagare** (SOU 2025:15), som överlämnades i februari, föreslås bland annat en modell för att begränsa den sammanlagda nivån på bidrag och ersättningar till ett hushåll. Förslaget är begränsat men utgör ett steg för att återupprätta arbetslinjen – men förändringarna föreslås träda i kraft först 2027. Redan i budgetpropositionen för 2026 måste regeringen presentera skarpa förslag som tydligt ökar skillnaden mellan att arbeta och att leva på bidrag. Ett konkret exempel är att reducera eller avskaffa flerbarnstillägget i barnbidraget – en åtgärd som snabbt skulle minska bidragsnivåerna i hushåll utan egen försörjning och därmed stärka incitamenten att arbeta.

Sänkt skatt för låg- och medelinkomsttagare

Det utökade jobbskatteavdraget i BP 2025 var ett steg i rätt riktning men för att öka det ekonomiska utbytet av arbete behövs fortsatta sänkningar av skatten för låga och medelhöga inkomster. Jobbskatteavdragen har varit ett framgångsrikt sätt att öka

sysselsättningen och stimulera fler personer att gå från deltidsarbete till heltid. Almega stöder därför en fortsatt utbyggnad av jobbskatteavdraget för låg- och medelinkomsttagare. Denna skattesänkning bör prioriteras i budgetpropositionen för 2026.

¹ SCB, 21 mars 2025, [Antalet personer försörjda på sociala ersättningar och bidrag ökade under 2024](#)

² Almega (2023) Att börja eller inte börja arbeta. [Utbyte-av-arbete-230222.pdf\(almega.se\)](#)

Sänk marginalskatteerna

Skatteerna på arbete behöver också sänkas för dem med något högre inkomster. De svenska marginalskatteerna på arbetsinkomster är näst högst i EU, och OECD, efter Belgien och marginalskatten är hög redan för medelhöga inkomster.³ Vi utgår ifrån att regeringen fortsätter att justera upp brytpunkten för statlig inkomstskatt. Allt annat vore orimligt.

Sänkta marginalsatser skulle stimulera personer med kvalificerad utbildning eller personer med stort yrkeskunnande att arbeta fler timmar och ta på sig mer betungande arbetsuppgifter. Sänkta marginalskatter skulle göra det lättare för Sverige att locka hit globala talanger och i förlängningen även få fler företagsetableringar här.

Inom kunskapsintensiva företagstjänster betalar en stor andel av de anställda den högsta marginalskatten. I dessa branscher är bristen på kompetens särskilt stor och sänkning av marginalskatten på arbete särskilt välkommen.

Därför vill Almega att regeringen i budgetpropositionen för 2026 föreslår en full uppräknings av brytpunkten för statlig skatt och att de höga skadliga marginalskatteerna sänks ytterligare.

Sänk arbetsgivaravgifterna

Tjänstesektorn är arbetsintensiv. De tjänster våra medlemsföretag erbjuder vilar helt på medarbetarnas utbildning och yrkeskunnande. Höga löneskatter som gör det dyrt att anställa är en hämsko för alla delar av näringslivet men är särskilt skadligt för tjänstesektorn.

Den svenska arbetsgivaravgiften på 31,42 procent av lönesumman tillhör de högsta i Europa och är nästan 60 procent högre än genomsnittet. Jämfört med andra länder i Europa så är en större del av den svenska arbetsgivaravgiften en ren löneskatt som inte ger den anställde några extra sociala förmåner.⁴

Det är 40 procent dyrare att anställa någon i tjänstesektorn i Sverige jämfört med övriga EU. Halva skillnaden beror på arbetsgivaravgiften. Sänkt arbetsgivaravgift skulle göra det möjligt för företag i expansiva branscher att anställa fler medarbetare och satsa på vidareutbildning och utveckling av verksamheten. Sänkt arbetsgivaravgift skulle också skapa fler ingångsjobb för unga, nyanlända och andra som har svårt att komma in på arbetsmarknaden.

Almega vill att arbetsgivaravgiften sänks med tre procentenheter genom en sänkning av den allmänna löneavgiften. En första sänkning med en procentenhet bör föreslås i budgetpropositionen för 2026.

Almega vill:

- Reformera bidragssystemet för att öka skillnaden mellan bidrag och arbete.
- Utöka jobbskatteavdraget med fokus på låg- och medelinkomsttagare.
- Genomföra en full uppräknings av brytpunkten för statlig skatt.
- Fortsätta sänka de höga marginalskatteerna.
- Sänka arbetsgivaravgifterna genom att minska den allmänna löneavgiften.

³ Vid brytpunkten för statlig skatt - 51 250 kronor i månaden 2024 - stiger marginalskatten från 33 procent till 53 procent. Vid en månadsinkomst på 64 700 kr börjar jobbskatteavdraget trappas av och marginalskatten stiger till 55 procent. Källa: Ekonomifakta. [Marginalskatt i Sverige och internationellt \(ekonomifakta.se\)](#)

⁴ Almega (2023) Svenska arbetsgivaravgifter fortsatt i Europatoppen. [Sveriges arbetsgivaravgifter fortsatt i Europatoppen | Almega](#)

Reformer för mer kompetens

Inför ett kompetensavdrag

Tjänstesektorn går, likt övriga delar av svensk ekonomi, igenom en strukturomvandling som drivs av digitalisering, den gröna omställningen och – sedan 2024 – ett brett införande av artificiell intelligens (AI). En majoritet av företagen i Svenskt Näringslivs rekryteringsenkät 2025 svarar att kompetensen som krävs för att hantera klimat-omställningen och ny teknik fortfarande är otillräcklig.

Nu står sektorn dessutom inför omfattande förändringar när generativ AI på allvar tar plats i arbetslivet. Almegas rapport Generativ AI i tjänstesektorn – vad händer med jobben? analyserar över tvåhundra yrkesroller och visar att omkring sextio procent av arbetsuppgifterna påverkas. Tekniken väntas i första hand komplettera kvalificerade yrken genom att förstärka analys, kreativitet och beslutsfattande, samtidigt som vissa rutinpräglade tjänstemannauppgifter kan automatiseras helt. Rapporten konstaterar också att företag som investerar i kontinuerlig fortbildning kan höja sin produktivitet med upp till trettio procent och samtidigt skapa nya roller för styrning, kvalitetssäkring och etisk granskning av AI system. Den kunskapsintensiva delen av tjänstesektorn är därmed åter en drivkraft bakom de produktivitetslyft som ny teknik kan ge hela samhällsekonomin.

Nyckeln till att snabbt utnyttja AI teknikens möjligheter är därför att höja kompetensen bland de redan anställda. Företagen tar i dag ett stort ansvar för kompetensutvecklingen, men satsningarna minskar när marginalerna pressas. Samtidigt erbjuder flera av Sveriges konkurrentländer skatteincitament som gör det mer lönsamt att investera i medarbetares kunskap.

Almega föreslår därför att Sverige inför ett kompetensavdrag som ger företag rätt att dra av femtio procent av kostnaden för externa utbildningar och kurser för sin personal. Avdraget ska kopplas direkt till skattekontot för att vara enkelt, transparent och tillgängligt också för unga företag som ännu inte redovisar vinst. Med ett sådant incitament kan företagen planera långsiktigt, samtidigt som staten säkerställer att arbetskraften är redo för den snabba teknikförändringen.

Värna arbetskraftsinvandringen

De senaste åren har mellan 20 000 och 25 000 nya arbetstillstånd beviljats varje år till personer från länder utanför EU som vill komma till Sverige och arbeta. De flesta arbetskraftsinvandrare stannar i landet en kortare tid. År 2023 utgjorde de mindre än en procent av alla som arbetade i Sverige. Trots detta bidrog de med 52 miljarder kronor till svensk BNP och 17 miljarder kronor i skatteintäkter.⁵

Ungdomskullarna blir mindre. Arbetskraften växer fortfarande men betydligt långsammare än tidigare. En del av behoven på arbetsmarknaden kan fyllas genom aktivering och utbildning av de arbetslösa men arbetskraftsinvandring kommer också att behövas som ett viktigt komplement.

Den höjning av lönegolvet för arbetstillstånd till 80 procent av medianlönen som infördes i november 2023 har redan lett till att arbetskraftsinvandringen har minskat. Nedgången har inte bara skett till enklare jobb. Arbetskraftsinvandringen har minskat inom mer kvalificerade jobb. Sverige går nu miste om viktig utländsk kompetens. Den höjning av lönegolvet till 100 procent av medianlönen – 35 600 kronor i månaden – som planeras bör inte genomföras.

⁵ Lägre välbefinnande vid ett högt lönekrav - effekten av minskad arbetskraftsinvandring, Svenskt Näringsliv, februari 2025. [Lägre välbefinnande vid ett högt lönekrav - effekten av minskad arbetskraftsinvandring.](#)

Fortsätt reformera Arbetsförmedlingen

Arbetslösheten har planat ut men på en hög nivå. I mars 2025 var 373 000 arbetslösa inskrivna på Arbetsförmedlingen.⁶ Samtidigt fanns det 110 000 lediga jobb att söka i början av maj 2025.⁷

Reformeringen av Arbetsförmedlingen, som startade för fem år sedan, har i all väsentlighet varit framgångsrik. Men mycket mer behöver göras för att säkra tjänsektorns kompetensförsörjning samt rusta och matcha de arbetslösa till jobb.

Reformeringen av Arbetsförmedlingen måste fortsätta så att myndigheten får ett smalt, men vasst uppdrag fokuserat på att fatta beslut om insatser samt att kontrollera och utvärdera. Fristående jobbförmedlare är de som är bäst på att matcha och kompetensutveckla arbetslösa till jobb.

I mars deltog 58 600 arbetssökande i arbetsmarknadsinsatser hos fristående leverantörer. En minskning med över 25 procent jämfört med ett år sedan. För att förbättra matchningen på arbetsmarknaden behöver en betydligt högre andel få ta del av tjänsterna som leder till jobb. De upphandlade insatserna bör i högre utsträckning anpassas efter långtidsarbetslösa och andra som står långt från arbetsmarknaden.

Almega vill:

- Inför ett kompetensavdrag på 50 procent av kostnaden för externa inköp av personalutbildning.
- Att planerna att ytterligare begränsa arbetskraftsinvandring genom ett höjt lönegolv till 100 procent av medianlönen skjuts på framtiden.
- Att resurserna till aktiva insatser används, eller vid behov utökas, så att alla arbetslösa som behöver hjälp till arbete kan få effektiva insatser hos fristående leverantörer.
- Att antalet deltagare i arbetsmarknadsutbildningar inom bristyrken fördubblas.
- Renodla Arbetsförmedlingen uppdrag. Fortsätt reformeringen så att myndigheten får ett smalt och vasst uppdrag fokuserat på att fatta beslut om insatser samt att kontrollera både leverantörer och arbetsleverantörer.

⁶ Arbetsförmedlingens månadsstatistik [Statistik och analyser](#)

⁷ [Statistik om leverantörstjänster](#)